

”Företagarskapets olidliga lätthet”

Att vara företagare i Finland sägs vara ”olidligt lätt”. Man behöver bara ta hand om t.ex. följande saker, bara för att nämna några: arbetstidens grundlön, löneförhöjningar, tjänsteårstillägg, övertidsersättningar, skiftstillägg, kvällstillägg 16-21, natttillägg 21-06, lördagstillägg, ersättning för söndagsarbete, tillägg för specialförhållanden, fryslagertillägg, tillägg för produkt-demonstration, tillägg för handledning, tillägg för yrkesexamen, ersättning för beredningsarbete, naturaförmåner, kilometerersättningar, dagtraktamenten, måltidspengar, lediga dagar på 50 och 60 års dagarna, fritid och ersättningar till förtroendeman och arbetarskyddsfullmäktig, för egen vigsel, sjukdom och för begravning av anhörig, arbetskläder, skor och huvudbonader, dags-, dygns- och veckovisa viloperioder, system för utjämning av arbetstid, arbetstidslistor, arbetstidsbokföring, insamlade semesterdagar, beviljande av semester, flyttningar av semestertider, uträkning av semesterlöner, sparade semesterdygn, semesterbokföring, utbetalning av semesterlöner och ersättningar, Pekkanendagar/ledighet för förkortad arbetstid, mammaledigt, specialmammaledigt, pappaledigt, föräldraledigt, vårdledigt, partiell vårdledighet, sjukledigt och sjukersättning, barns sjukdomar, hälsokontroller, läkarbesök, studieledigt, altemneringsledigt, utbetalning av löner minus avdrag/innehållningar (förskotts innehållning, premier för arbetspension och arbetslöshetsförsäkring, avgift till de anställdas fackförening), påslag utöver lönesumman (socialskyddsavgift, arbetsgivarens andel av APL-premiererna, olycksfallsförsäkring, grupplivförsäkringspremier, arbetsgivarens andel av arbetslöshetsförsäkringspremierna).

En arbetsgivare måste också göra upp en rad planer av olika slag, bl.a. följande: planer för egenkontroll, räddning, arbetarskydd, jämställdhet, heta arbeten, anläggningsvård, bekämpning av skadedjur, företagshälsovård samt Atex-plan för utrymmen som medför explosionsfara. Arbetsgivaren ska också utföra/låta utföra olika slags granskningar, bl.a. följande: hälsovård, brandskydd, arbetarskydd, sprinkler, elektriska installationer, oljecisterner, försäkringar och brandsläckare. Arbetsgivaren ska också se till att arbetstiderna har olika slags pass och kort, såsom exempelvis hygienpass, tillstånd för heta

arbeten, körkort för truck, förstahjälpkort och chaufförens yrkeskompetenskort.

Arbetsgivaren ska sörja för sådant som berör säkerheten i arbetet, såsom bl.a. krav på säkerheten i arbetsförhållandena (arbetsutrymmen, personalutrymmen, repetitivt arbete, luftväxling, avlägsnande av damm, temperaturen i arbetslokaliteterna, belysning, allmän ordning och snygghet, arbetstidarnas psykiska och fysiska belastning, arbetsergonomi, arbete vid datorterminal, introduktion i arbetet och handledning av arbetstiderna), maskiner och arbetsredskap (alla maskiners, anläggningars och arbetsredskaps funktion och säkerhet), företagshälsovård, förhindrande av mobbing på arbetsplatsen och annat osakligt bemötande, uppgörande av verksamhetsplan för arbetarskyddet och riskbedömning.

Dessutom finns ett otal andra förpliktelser som arbetsgivaren skall sköta om, som de skyldigheter som anknyter till livsmedelslagstiftningen (egenkontroll m.m.). lagstiftningen om miljön och förpackningsavfall samt försäkringsfrågor (bl.a. skade-, ansvars- och avbrotts- och personförsäkringar), vilka jag av utrymmesskäl dessvärre inte kan räkna upp här.

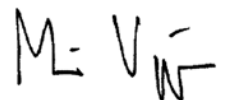
Politikerna talar vackert om att byråkratin i företagen borde minskas. Sanningen är ändå, att byråkratin och de kostnader den orsakar bara ökar, som den 14.12.2014 i kraft trädande förordningen om livsmedelsinformation (reformen av upplysningarna på förpackningar) med dess olika nya förpliktelser har visat så väl. På senare tid har i olika media åter väckts diskussionen om ”höjden av byråkrati” dvs. ett eventuellt införande av sockerskatten, som skulle ersätta den nuvarande skatten på läskedrycker, glass och sötsaker. Avsikten är tydligen att se till, att bageriföretagarna med säkerhet ska ha arbete varenda dag under veckan!

Det är självklart, att när någon går in för att bli företagare, måste han sköta alla de förpliktelser som uppställts av samhället och arbetsmarknadsorganisationerna. När alla anser att detta är ”så självklart”, är det ingen som bryr sig om hur företagaren själv orkar. Beslutsfattarna intresserar sig enbart för hur många människor företagen sysselsätter. Men om företaget blir tvunget att minska på personalen, betraktas företagaren säkert med ogillande.

Arbetslivet verkar ändå vara alltför krävande för många nuförtiden. Vi kan hela tiden läsa berättelser om hur arbetstiderna inte klarar av kraven i dagens arbetsliv. En åtta timmars arbetsdag med måltids- och kaffe- och andra vilopausar, och en fem dagars arbetsvecka med semestrar och Pekkasdagar är för många alltför tung, eftersom de arbetsuppgifter som ges av arbetsgivaren är så ”orimliga”. Men ingen orsak till oro, om arbetstiderna överraskande tar ut sjukledighet, sköter arbetsgivaren själv om att arbetsuppgifterna blir utförda.

Mitt bland alla olika förpliktelser borde företagaren också hinna göra sitt arbete och sörja för att kunderna är nöjda. Det vore förstås trevligt ifall ett positivt resultat kan uppnås. Och om så skulle ske, tycker många att arbetsgivaren säkert har betett sig på något sätt fel, åtminstone har vinsten åstadkommit genom att utnyttja arbetstiderna.

När jag en gång höll ett föredrag om bageribranschen, och berättade om företagarnas ovan nämnda ansvar och förpliktelser, konstaterade en äldre pensionär bland åhörarna: ”En företagare är som en humla. Alla undrar, hur i all världen humlan kan flyga, men den flyger ändå”.

Mika Väyrynen

